

Gewone algemene vergadering van aandeelhouders van 18 mei 2015

INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE GOUVERNEUR

Dames en heren,

In naam van het Directiecomité heet ik u welkom op deze gewone algemene vergadering van de aandeelhouders van de Nationale Bank van België.

U ziet vandaag tegenover u een directiecomité dat aanzienlijk verschilt van dat van vorig jaar op hetzelfde tijdstip. Sinds onze laatste algemene vergadering hebben verscheidene leden van het Comité immers hun mandaat voleindigd. Op 11 maart van dit jaar heb ik gouverneur Luc Coene opgevolgd. Mijn voorganger werd sindsdien gevraagd om zitting te hebben in de Raad van Toezicht van de Europese Centrale Bank als vertegenwoordiger van deze instelling. Als gouverneur van de Bank sedert 1 april 2011 diende Luc Coene de integratie van het prudentieel toezicht in de Bank in goede banen te leiden; samen met het hele Directiecomité heeft hij aldus de organisatie van de Bank grondig hertekend om haar in staat te stellen op een zo efficiënt en modern mogelijke wijze al haar verantwoordelijkheden te dragen.

Vicegouverneur Françoise Masai bereikte kort na onze laatste algemene vergadering eveneens de leeftijdsgrens, en eind 2014 was dit ook zo voor directeur Norbert De Batselier. Drie nieuwe directeurs traden aldus toe tot het Directiecomité, namelijk achtereenvolgens de heren Vincent Magnée, Tom Dechaene en Tim Hermans. Op 11 maart werd directeur Pierre Wunsch aangewezen als vicegouverneur.

Ik zou nu in grote trekken willen terugkomen op de belangrijke veranderingen die de Bank in 2014 heeft ondergaan, zowel in haar taken als in haar directe omgeving, en die uitvoerig worden toegelicht in het eerste hoofdstuk van ons ondernemingsverslag.

Sinds 2011 is de architectuur van het prudentieel toezicht aanhoudend gewijzigd, zowel op nationaal als op Europees vlak, wat de Bank ertoe noopte haar eigen structuren en werkwijze aan die pijler van haar activiteit aan te passen. Het jaar 2014 vormde hierop zeker geen uitzondering; in dit jaar werd zelfs een soort hoogtepunt ter zake bereikt, met de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, een van de drie delen van het ambitieuze project van een Europese bankenunie, dat een van de reacties van de Europese Unie is op de in 2008 uitgebroken financiële crisis. Die inwerkingtreding werd voorafgegaan door een alomvattende beoordeling van de betrokken bankinstellingen, die een waardering van hun activa en stresstests omvatte; alle nationale toezichthouders, waaronder de Bank, werden daar in hoge mate bij betrokken.

In het kader van de uitvoering van het tweede deel van dat project – het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme – werd de Bank tevens aangewezen als nationale afwikkelingsautoriteit.

De Bank stelt alles in het werk om zich optimaal te integreren in de nieuwe configuratie van het prudentieel toezicht en haar opdrachten ter zake te vervullen met alle nauwgezetheid en efficiëntie die ze vereisen. Ze heeft er onverwijld voor gezorgd de organisatie van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme in haar eigen structuur te weerspiegelen. Zo werden het toezicht op de significante instellingen – dat rechtstreeks door dat mechanisme wordt uitgeoefend - en het toezicht op de minder significante instellingen aan afzonderlijke teams toevertrouwd. Tegelijkertijd bleven tussen de respectieve teams tal van bruggen bestaan.

Wat de governance betreft, houdt het Risk Committee van de Bank een wekelijkse beraadslaging over het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme. Dat overleg maakt het mogelijk alle aangelegenheden met betrekking tot het gemeenschappelijk toezicht op de banken te bespreken, na te gaan welke problemen aan het Directiecomité moeten worden voorgelegd en de vergaderingen van zowel de Raad van Toezicht als de Raad van Bestuur van de ECB voor te bereiden.

Op 1 januari 2016 zal de inwerkingtreding van de Solvabiliteit II-richtlijn op haar beurt een aanzienlijke invloed uitoefenen op de verzekeringssector, door het prudentiële kader van deze sector te versterken en de harmonisering ervan binnen de Europese Unie te verbeteren. Die datum bepaalde en bepaalt nog steeds grotendeels de agenda van de teams die belast zijn met het prudentieel toezicht op de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen.

Ten slotte kreeg de Bank in 2014 nog meer verantwoordelijkheid inzake systeemrisico's, omdat de regering besloot om haar aan te wijzen als de macroprudentiële toezichthouder voor ons land. Sindsdien is de Bank formeel belast met het opsporen en controleren van systeemrisico's en beschikt ze over instrumenten om deze risico's te voorkomen of te temperen, teneinde de veerkracht van het Belgische financiële stelsel te versterken.

De omgeving waarin onze onderneming actief is, onderging de afgelopen jaren dus aanzienlijke veranderingen : dat is in tal van domeinen merkbaar, en niet enkel op prudentieel gebied. Het monetair beleid van het Eurosysteem wordt al een zestal jaar in erg veeleisende omstandigheden gevoerd, wat alle centrale banken die er lid van zijn, ertoe noopt hun analysecapaciteiten en hun aanpassingsvermogen bij de uitvoering van beslissingen aan te tonen.

De jongste beslissingen van de Raad van Bestuur herinneren ons daar meer dan ooit aan. Ik denk in het bijzonder aan het op 22 januari jongstleden aangekondigde besluit om voor 60 miljard euro per maand activa van de particuliere sector en de overheid aan te kopen, ten minste tot september 2016. Aangezien de basisrentetarieven een absolute ondergrens hebben bereikt, is die monetairbeleidsbeslissing gerechtvaardigd om te voldoen aan de opdracht van het Eurosysteem inzake prijsstabiliteit. Juist omdat ze de bedrijvigheid en de inflatie ondersteunt, en derhalve de voorwaarden biedt voor een duurzame terugkeer naar een hoger rentepeil, vereist de beslissing om een uitgebreid programma voor de aankoop van activa uit te voeren, dat er voorzorgsmaatregelen worden genomen. Directeur Dechaene zal hierop terugkomen in zijn uiteenzetting over de jaarrekening.

Op het gebied van de macro-economische statistieken werd 2014 gekenmerkt door de inwerkingtreding van het Europees Systeem van Rekeningen 2010, de nieuwe standaard voor het opmaken van de nationale rekeningen. Dat systeem bevat voor de Europese Unie een nadere omschrijving van de algemene bepalingen die op wereldvlak zijn opgesteld door de Verenigde Naties. Die methodologische omschakeling vergde vooraf heel wat voorbereiding. Aangezien ze alle veranderingen in de hedendaagse economieën beter tracht weer te geven, heeft ze immers een ingrijpende weerslag op alle statistische domeinen.

In de meeste sectoren waarin de Bank zich onderscheidt – met inbegrip van historische activiteiten, zoals de productie van bankbiljetten en het beheer van de chartale geldomloop – hebben fundamentele veranderingen haar de voorbije jaren ertoe aangezet haar prioriteiten en werkmethoden te heroverwegen. Zo heeft ze besloten de bankbiljetten tegen 2020 niet langer zelf te drukken, maar deze aan te kopen. Voorts is een nieuwe taakverdeling noodzakelijk tussen

de Bank, de financiële sector en de geldtransporteurs. In dit model zullen de vestigingen van Bergen en Hasselt in 2016 worden gesloten. De Bank zal echter blijven toezien op de kwaliteit van de bankbiljetten in omloop.

Net als in tal van westerse landen verplicht de demografische structuur van onze onderneming ons dan weer om te anticiperen op de versnelde pensioneringen in de komende jaren, met het risico heel wat ervaring te verliezen, maar ook de kans om het competentieprofiel van het personeel van de Bank te hertekenen op grond van de nieuwe behoeften die reeds beginnen te ontstaan.

Die externe en interne factoren brachten de Bank ertoe vanaf 2013 te starten met een strategische denkoefening die vooruitblijkt tot 2020. Deze oefening werd tijdens het verslagjaar afgerond. Meer dan ooit wil de Bank zich profileren als een competentiecentrum inzake monetair beleid, economische en financiële analyse en prudentieel toezicht. Van een productieonderneming ontwikkelt ze zich tot een kennisonderneming. In de toekomst wil de Bank de Belgische overheid en het Europees Stelsel van Centrale Banken bijdragen met een hoge toegevoegde waarde blijven verstrekken, die de aandacht trekken door hun hoog wetenschappelijk niveau en hun objectiviteit. Zij zal blijven investeren in statistieken en studiewerk, met een toenemende nadruk op hun regionale dimensie. De aanhoudende verbetering van haar knowhow in de monetairbeleidsvoering behoort eveneens tot onze prioriteiten.

De strategische oefening stelde ons in staat een koers op middellange termijn uit te stippelen die we door onze productieve krachten kunnen laten volgen. Het human-resourcesbeleid van de Bank sluit op natuurlijke wijze bij die algemene gedragslijnen aan. In 2020 zal haar personeelsbestand hooguit 85 % van de huidige personeelssterkte belopen. Maar het zal verhoudingsgewijs meer kaderleden met een universitaire opleiding tellen en er zal nood zijn aan gespecialiseerde profielen die we moeten kunnen aantrekken en behouden. Het personeel dat prudentiële taken vervult, zal ten opzichte van vandaag verhoudingsgewijs groter uitvallen dan de medewerkers die in andere domeinen werkzaam zijn, overeenkomstig het profiel dat in de meeste andere centrale banken van het Eurosysteem voorkomt.

In een economische en financiële omgeving die even sterk verandert als ze veeleisend is, laat de Bank zich meer dan ooit leiden door het streven om haar arbeidskrachten in dienst te stellen van het algemeen belang. Dat veronderstelt met name dat het competentieniveau in de Bank aan de verwachtingen blijft voldoen en dat ze erop toeziet haar ruime takenpakket te vervullen en tegelijkertijd een efficiënt beheer te blijven nastreven, zowel administratief als financieel.

Ten slotte wil ik erop wijzen dat onze instelling werd gehuldigd met twee prijzen ter bekroning van haar mecenaat, onder meer voor haar steun aan het project van de Kazerne Dossin, een museum, memoriaal en documentatiecentrum over de Holocaust en de mensenrechten.

Dat was in grote trekken wat ik u wilde zeggen over de dagelijkse activiteit van de Bank in het verleden en de toekomst. Ik stel nu voor om over te gaan naar het tweede punt van de agenda, namelijk het verslag over de operaties van het op 31 december 2014 afgesloten boekjaar, dat door directeur Dechaene zal worden toegelicht.